

Oponentský posudek bakalářské práce

Název práce: Očekávané funkce školního poradenského pracoviště dle jednotlivých „stakeholders“ a jejich problematická místa s ohledem na realizaci

Studentka: Lucie Vohnická

Oponentka: Radka High

Bakalářská práce se zabývá očekáváním zúčastněných stran vztahujících se ke školnímu poradenskému pracovišti (ŠPP). Je dělena na teoretickou a empirickou.

Teoretická část se skládá ze 4 kapitol: Systém a systémový přístup, Škola jako organizace, Vztah školy a rodiny a Školní poradenské pracoviště a rozkládá se cca na 20 stránkách. První kapitola je přesprávně teoretická. Pro pochopení zaměření bakalářské práce nepotřebujeme ze široka definovat systém a systémový přístup, stačilo by konstatování, jak a proč se systémový přístup dívá na školu a ŠPP.

V podkapitole Týmová spolupráce a komunikace je zmínění efektivní komunikace a aktivního naslouchání a konfliktu - proč zrovna tato témata a v takovém rozměru? Efektivní komunikace navíc není nijak vysvětlena. Celá kapitola je obecná bez vztahu ke škole a ŠPP. Kapitola Vztah rodiny a školy by byla perfektním místem pro rozehrání očekávání jednotlivých stakeholders. Bohužel klouže po povrchu a lze ji chápat jen jako úvod do tématu.

Moc nerozumím tomu, proč jsou v kapitole 4.3. zařazení učitelé a ředitel. V kapitole se míchá ideál (str. 26 “rozsah činnosti těchto odborníků by neměl klesnout pod 0,5 úvazku, protože pak by jejich úloha ztratila funkčnost pro činnost školy jako systému”), ale není popsána realita (zařazení těchto specialistů není zákonem stanoveno jako povinné).

Teoretickou část vnímám jako obecnou a ne příliš vztahovou k tématu práce. Nedožíváme se nic o očekávání jednotlivých aktérů ŠPP.

Na začátku empirické části jsou stanoveny dvě výzkumné otázky: Ot. 1: Jaká jsou očekávání jednotlivých „stakeholders“ vzhledem k funkcím ŠPP? Ot. 2: Jak nesoulad v očekávaných funkcích ŠPP může ovlivnit poradenský proces? Mám velké pochybnosti o tom, že tyto otázky navazují na teoretickou část. První otázka se týká stakeholders a jejich očekávání - v teoretické části jsou však popsány jen to, kdo jsou stakeholders a jaké funkce má ŠPP, o očekávání moc informací nenajdeme. Podklady k druhé otázce v teoretické části nemohu najít.

Označení kapitoly jako výzkumné otázky a hypotézy, když hypotézy (správně) nejsou v textu přítomny, je přebytečné.

V obecné rovině se v kvalitativním výzkumu preferuje homogenní vzorek respondentů. V původním plánu měla studentka různé respondenty (stakeholdery) z různých (typů) škol. V tomto případě je homogenita velmi nízká. Jsem ráda, že původní plán nevyšel a respondenti pocházejí z jedné školy - sevřenost výzkumného vzorku je vyšší. Studentka píše o velkém počtu kódů, kladu si otázku, čím to může být. Nevíme ale, kolik vzniklo výzkumných kategorií, jejich přiložení by možná pomohlo k objasnění způsobu práce.

V tabulce respondentů nevidím zaznamenaného rodiče. Pro dotazníkové šetření a následnou ohniskovou skupinu byla vybrána 9. třída, zdůvodnění výběru však chybí.

Otázky v dotazníku by měly být formulovány korektněji, např. pojem “proč” se nedoporučuje využívat.

Text výsledků práce je přes mnoho citací ne úplně dobře čitelný, studentka mohla více analyzovat a poté i interpretovat. Takto je tato práce leckdy nechána na čtenáři, který musí data analyzovat (a interpretovat) sám.

Není jasné, jak probíhala ohnisková skupina - jaká byla témata a otázky? Z předloženého textu (2 odstavce) nelze vyčíst ani způsob kódování a interpretace. Text působí spíše jako výtah z ohniskové skupiny. Stejně tak není popsáno, jakým způsobem byly vyhodnocovány data z dotazníku.

Poměrně zajímavý je obrázek 1 Procesní a útvarová struktura ŠPP. Viděla bych však za přínosnější, kdyby autorka zpracovala obrázky dva - jeden tak, jak ŠPP vidí oni stakeholders a druhý v souvislosti s teoretickými zdroji. Obrázek ve studentčině pojetí totiž nevystihuje přesně a pouze to, o čem mluví participantí výzkumu.

Diskuze funguje jako (neúplné) shrnutí, chybí diskuze v pravém slova smyslu. Ačkoliv je zde porovnání s dvěma zdroji, v jednom případě je se jedná o citaci z metodického materiálu. Navíc není jasné, zda se studentce podařilo zodpovědět na výzkumné otázky.

Abych však nebyla jen negativní - zjištění považuji za zajímavé a přínosné. Vidíme, jak se pohledy jednotlivých aktérů liší a jak působí rozdrobeně i v rámci samotného ŠPP. Takováto “etnografická sonda” by pro ředitele a členy ŠPP mohla být zajímavou zpětnou vazbou.

Bakalářská práce obsahuje mnoho problematických aspektů, které jsou zmíněny v textu, proto je pro mě na hranici obhajitelnosti.

Otázky k obhajobě jsou přímo v textu.

V Unhošti, 27. 8. 2024

PhDr. Radka High, Ph.D.